

Avrupa'da Beklenmedik İttifaklar Kuruldu: Fransa ve Baltıklar

Monika Bickaускаite

Yeni kurulan Franko-Baltık dostluğu, çok taraflı güvenlik ve iş birliği yapılarına bir katkı olarak ayakta duruyor. Aynı zamanda Baltık ülkelerinin Brüksel'i henüz Paris ile takas ettiği anlamına gelmiyor ama özellikle siber güvenlik ve dezenformasyon konularında yenilenen iş birliklerinin devam edeceğini yazıyor Monika Bickaускаite.

Emmanuel Macron geçen Eylül ayında Litvanya ve Letonya'yı ziyaret ettiğinde, Baltık ülkeleri ile ikili diyalog ve iş birliğinin arttırılmasını umuyordu.

Bunun yerine Elysee, Rusya ile yenilenmiş diyalog çağrısını ve Amerikan güvenlik garantilerine azalan bağımlılığı, Fransa'nın ilk politikası olarak adlandırabileceğini ilan ederken, NATO'nun Doğu kanadı buna hazırlıksız yakalandı.

Yine de geçen hafta, Paris'in üç Baltık Dışişleri Bakanı ile Fransız mevkidaşı Jean-Yves Le Drian arasında ilk

3+1 toplantısını düzenleyen Avrupalı liderlerin, politika gündeminde unutulma korkusu azalmaya başladı.

3+1 Toplantısı: Bir Sembolden Daha Fazlası

Bay Le Drian'ın Baltık üçlüsünün Paris'e gelmesi için yaptığı davet Baltık devletlerinin Fransa tarafından hukuki olarak tanınmasının yüzüncü yılına işaret ediyordu ve yine de bir sembolden fazlasıydı. Fransa, Macron'un Vilnius'taki ziyaretinde bulunmayan bir Franko-Baltık diyaloguna sahip olma eğiliminin sinyalini verdi.

Paris'teki toplantıda dört bakan pandemi ile ilgili gelişmeler dahil, Avrupa Kurtarma Planı, yaklaşan Fransa-AB başkanlığı, Rusya'da Alexey Navalny'nin yasa dışı tutuklanması, Beyaz Rusya, Ukrayna, Dağlık Karabağ ve Sahel'in durumunun yanı sıra ABD, Çin ve Türkiye ile ilişkileri tartıştı.

Daha da önemlisi, tartışmada Rusya ile diyalog fikri dahil edilmedi ve bu-

nun yerine “baltık ülkeleri tarafından da çok takdir edilen bir politika çizgisi olan, Kremlin’i Navalny’nin yasa dışı ve siyasi nedenlerle tutuklanmasını kınamaya odaklanıldı ve derhal serbest bırakılması istendi.

Şüphesiz Fransa’nın duruşundaki değişiklik, dünyanın Moskova’nın Navalny’in serbest bırakılması için gösteri yapan protestoculara acımasız muamelesini kınamasıyla önemli bir siyasi anda geliyor.

Yine de Fransa’nın Rusya ile diyalog çabasını bilerek veya dolaylı olarak durdurması önemli değildir. Bu gelişme yeni ve daha iyi Franko-Baltık ilişkileri için bir fırsat penceresi açmaktadır.

Birleşik Avrupa’nın Güçlü Mesajı

Fransa, 3+1 toplantısına ve Baltıkların en acil konuları için ardı sıra yapılan bakanlık ziyaretlerine odaklanarak daha güçlü bir Franko-Baltık bağı kurma isteğini doğruladı.

Rusya’daki duruma ilişkin yoğun tartışmanın yanı sıra Litvanya Dışişleri Bakanı Gabrielius Landsbergis, Demokratik Beyaz Rusya’nın lideri Sviatlana Tsikhanouskaya’yı, Fransa, Polonya ve Romanya’dan meslektaşları ile birlikte Beyaz Rusya’nın geleceğine odaklanan bir konferansa katılmaya davet etti.

Etkinlikte, AB’nin Beyaz Rusya’yı politika gündeminde tutabileceği ve Beyaz Rusya sivil toplumuna daha fazla siyasi destek sağlanabileceğinin yolları tartışıldı. Önemli olarak Le Drian kendisinin ve Macron’un Lukashenko rejiminin gayri resmi meşruiyetini ve Fransa’nın Beyaz Rusya halkının demokratik özlemlerine verdiği desteği yineledi.

Bu arada Litvanya Dışişleri Bakanı hem Beyaz Rusya hem de Rus liderlere yönelik yaptırımların güçlendirilmesini rica etti.

Etkinliğin Brüksel veya Orta ve Doğu Avrupa başkentlerinden biri yerine Paris'te düzenlenmesi güçlü bir mesaj vermektedir: Birleşik bir Avrupa ve Fransa, sadece aynı düşünen ülkelerden ziyade Avrupalılarla her yönden iletişim kurmaya çalışmaktadır.

Bu politikanın odağı bilhassa Beyaz Rusya krizi sırasında lider olarak ortaya çıkan ve komşu ülkesinde meydana gelen gelişmeler nedeniyle Avrupa başkentlerinin dikkatini çekmeye çalışan Litvanya tarafından takdir edilmektedir.

Franko-Baltık İlişkilerinde Yeni Bir Sayfa

Bu nedenle, şaşkıncı olmayan bir şekilde Litvanya Fransa'ya ülke ve bölgenin güvenliğine verdiği destekten dolayı teşekkür etti ve siber dahil savunma alanında iş birliğini arttırmaya hazır olduğunu söyledi.

Şu anda Fransa, Litvanya'nın Rukla kentindeki bir savaş grubunun parçası olarak konuşlandırılan 300 Fransız askeriyle, NATO'nun Baltık ülkeleri ve Polonya'daki varlığının güçlendirilmesine katkıda bulunuyor. Yine de diğer önde gelen NATO ülkelerinin aksine Fransa komuta rolü üstlenmemiş ve Rusya'ya komşu ülkelerde ise yüksek bir askeri profile sahip olmayarak Baltık Üçlüsü'nün değişmesini isteyeceği bir duruş sergilemiştir.

Savunma ve güvenlik alanında iş birliğinin artmasının yanı sıra, Landsbergis ve Fransa'nın Avrupa İşlerin-

den Sorumlu Devlet Bakanı Clement Beaune iki ülkenin enerji ve dijital yenilikler alanındaki iş birliğini güçlendirmeleri gerektiği konusunda anlaşıldılar.

Artan ve içtenlikle yaşanan ikili diyalogun yanı sıra gelecekteki iş birliği için çok sayıda anlaşmalar, Franko-Baltık ilişkilerinde yeni bir sayfa açıyor: Avrupa'nın zıt kutuplarına dayanan ülkelerin çıkarlarını bir denge içinde birleştirmeye çalıştıkları bir sayfa.

Yine de Baltık ülkeleri şu anlık Paris ile Brüksel ticareti yapmıyor. Franko-Baltık diyalogunun başlangıcı, Baltıkların Avrupa'nın stratejik egemenliği veya Amerikan silahlarının Avrupa topraklarında sınırlandırılmasını talep eden Fransız duruşuna ikna olduğunu anlamına gelmiyor.

Aksine, Baltık perspektifinden bakıldığında yeni Franko-Baltık dostluğu çok taraflı güvenlik ve iş birliği yapılarına bir ek olarak durmaktadır. Eş zamanlı olarak bir belirsizlik dünyasında, Baltık ülkelerinin Fransa'nın da desteklediği gibi Avrupa'da ikili ilişkilere ve daha güçlü bağlara duyulan ihtiyacı anlamaya başladığını gösteriyor.

Bunun sonucu olarak gelecekte, özellikle siber güvenlik ve dezenformasyon alanlarında 3+1 iş birliğinin devam etmesi muhtemeldir. Macron geçtiğimiz Eylül ayında gerçekleştirdiği Baltık turu sırasında Litvanya ve

Letonya ile seçim manipülasyonu ve dezenformasyona karşı koymak için daha güçlü AB mevzuatı çağrısında bulunan ortak bir bildiri imzalamıştı.

Ülkelerin gelecekte bu alanda birlikte çalışmaları muhtemeldir.

Orijinal Makale: Unexpected alliances forged in Europe: France and the Baltics

<https://www.euractiv.com/section/future-eu/opinion/unexpected-alliances-forged-in-europe-france-and-the-baltics/>

Çeviren: Taha Yüceses |
EUROPolitika Dergisi Editör
Yardımcısı

Photo: *French President Emmanuel Macron adjusts his protective face mask during a statement in the courtyard at the Elysee Palace in Paris, France, 04 February 2021. [EPA-EFE/IAN LANGSDON]*